

KUNGL. TRYCKERIET
SVERIGE. KUNGL. MAJ:T

**Kongl. Maj:ts Nådige Förordning, Angående
Skrif- och Tryck-friheten. Gifwen Stockholm
i Råd-Cammaren then 2. Decembr. 1766.**

Tryckt uti Kongl. Tryckeriet.
1766

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken. EOD erbjuder åtkomst till digitaliserade dokument enbart för personlig, icke-kommersiell användning. För annan användning vänligen kontakta biblioteket.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu>

KUNGL.
BIBLIOTEKET
STOCKHOLM

Oe-c(u)

N° 76.

Kongl. Maj:ts

Mådige

Sörordning,

Angående

Skrif- och Tryck-friheten;

Gifwen Stockholm i Råd-Cammaren then 2. Decembr.
1766.

*Utgått med d. 26. april 1774. d. 6. Maj 1780.
d. 3. Maj 1785. d. 1. Juli 1792. d. 26. Mars 1798.*

Cum Gratia & Privilegio S:æ R:æ Maj:tis.

Tryckt uti Kongl. Tryckeriet.

ADOLPH FRIEDRICH med GUDS
Nåde, Sveriges, Göttes och Wendes Ko-
nung 2c. 2c. 2c. Ursvinge til Norge samt

Hertig til Schleswig Hollstein, 2c. 2c. Gjøre witterligt,
At så Wi eftersinnat then stora bättnad Allmänheten af en rättstfaffens
Skrifwe och Tryckfrihet tilflyter, i thet en obehindrad inbördes uplys-
ning uti hwarjehanda nyttiga ämnen, icke allenast länder til Wettenstas-
pers och goda slögders upodling och utspidande, utan ock gifwer en hwar
af Wäre trogne undersåtare ämrigare tillfälle, at thet bättnad kända och
wärdera et wisligen inrättadt Regeringsfätt; Afwen som ock thenna fri-
het bör anses för ett af the bästa hjelpemedel til Sedernas förbättring och
Laglydnadens befrämjande, så misbrut och olagligheter genom trycket
blifwa för Allmänhetens ögon ådagalagde; Så hafwe Wi i Näder fun-
nit the förre i thetta mål gjorde författningar tarswa then behöriga rät-
telse och förbättring, at all twetydighet och ett sådant twång, som med
thet påsyftade ändamålet ej bestå kan, måge utur wägen röddas.

I sådant affeende, och sedan Wi häröfwer inhämtat Rikens Stån-
ders underdåniga utlåtande, hafwe Wi i Näder godt funnit, at thet tilföre
inrättade Censurs Ambetet; nu mera aldeles bör uphöra, samt ej eller
Wårt och Rikens Canslie Collegio hädanefter tilkomma, at öfwerse,
gilla eller ogilla the til tryckning ärnade Skrifter, utan komma Autho-
rerne sjelfwe, jemte Boktryckarne, för thet som i trycket utgifwes, efter
thenna Wår Nådiga Förordning, hwarigenom the förre Stadgar om Cen-
suren aldeles uphåfwas, at ansvarige wara; Dock hwad angår skadelige
Böckers införande och försäljande på Boklädorne, förblifwer tilsynen the-
öfwer hädanefter hos Wårt Canslie Collegium och wederbörande Con-
sistorier, som äga theröfwer hand hålla, at ej någre förbudne och förför-
sta Böcker, ankingen uti Theologiska eller andre ämnen, måge få ut-
spidas.

§. 1. Ingen ware tillåtit något skrifwa eller genom trycket utgif-
wa, som strider emot Wår rätta Troes bekännelse och then rena Evange-
listka Lärnan; Hwar, som themed beträdes, ware til tryhundrade Da-
ler Silfwermynts böter förfallen.

Innehåller Skriften smådelse emot Gud, warde dömd efter All-
män Lag. Och på thet irrige læröfaffers insmygande thet bättnad före-
kommas må, skola alla Manuskripter, som i någor måtto angå Lärnan och
wåra Christendoms stycken, förut af närmaste Consistorio öfwerfes, och
ingen Boktryckare, wid Twåhundrade Daler Silfwermynts wite sig för-
drifta, at utan Consistorii påskrifne tillåtelse, hwilken ock tillika tryckas
bör, sådane skrifter genom trycket utgifwa.

§. 2. Sweba Rikes oryggeliga Grundlag är, at en Konung skall vara: Han och ingen annan regera Riket sino med och icke utan, mindre emot Rikens Råds råde, efter the af Ständerne gillade och faststälte Lagar, samt efter Honom Theß Manlige Bröst- Ursvingar, på sätt, som Rikens Ständers Förening, angående Successionen af år 1743. förmär: At ingen annan Magt må äga Lag stifta eller förändra, än Rikens Dagligen församlade Ständer, likmätigt theras Riksdagsmannas Fullmakt: At ej något Stånds Privilegier, utan med alla fyra Ståndens enhällige samtycke kunna widröras eller förändras: Ej nya skatter och utlagor, utom Rikens Ständers wettskap, fria milja och samtycke, Riket påläggas, samt thy förutan, hwarken Krig få begynnas, eller Rikens Mynt til Skrot och Korn, förhöjning eller afflag undergå: såsom ock, Rikens Råd hwar för sig äro altid Ständer för sine inför Kongl. Maj:t gifne Rådslag, samt Embetsmän för theras förrättningar, til ansvar skyldige.

Theße Grundlagor, med flere, som Rikens Ständer för oryggelige faststaldt, eller fastställandes warda, må ingen sig ferdrija genom skrifter eller tryck i någon måtto bestrida eller anfakta, wid Trehundra de Daler Silfvermynts böter.

§. 3. Derswes någon i utgifna skrifter bruka lastande eller förklenliga omdömmen, om Ds och Wårt Konunga- Hus, eller gjöra någon Konungens och Rikets Råd sådane tilwitelser, som å theras ära gå, eller eljest smädliga äro, warde dömd efter Allmän Lag.

Förgriper sig ock någon på förberörde sätt emot Rikens Ständer, then skal, efter brottets större eller mindre grofhet, antingen til lifwet straffas, eller med annan swår kropps plikt beläggas.

Skrifwer någor smädeskrift, eller thet eljest skymfeligt och förklenligt är, mot Rikets Ambetsmän, eller någon annan Medborgare, plikte efter Allmän Lag. Så ware ock ingen tillåtit, at i allmänna skrifter sig betjena af smädliga utlätelser om Krönte Hufwuden eller theras närmaste Blodsförwanter och samtida Regerande Magter; icke eller at skrifwa och i trycket utföra något, hwarigenom en uppenbar last främjas eller förswaras, och således med ärbähet, en rättsskaffens naturlig och Christelig Sedolära, samt theß grunder, icke öfwerensstämmar; Hwar som håremot bryter, ware til Trehundra de Daler Silfvermynts böter förfallen.

§. 4. Boktryckaren utsätter på Titubladet Författarens namn, så framt thenne ej åstundar vara onämnd, hwilket icke förnekas bör, och tage Boktryckare i sådan händelse til sin säkerhet, hans skriftliga bewis, at han skriften författat; Dock bör altid, ehwad skriften är utan namn, eller icke, therå sättas Boktryckarens eget och Stadens namn, ther tryckningen skedd, jemte Urtalet: Försummar Boktryckare thet, löte Trehundra de Daler Silfvermynt.

1791
§. 4. Af Skriften utan namn och gitter ej Boktryckaren bewisligen thet uppgifwa, när åtal therå giöres, stånde sjelf i alt thet answar, som skriftens författare stå bordt; Men gitter han Authorem uppgifwa, ware från alt answar frei.

Af alt hwad som tryckes, ware Boktryckaren skyldig, at efter förra wanligheten afse mna Sex Exemplar, så snart the äro tryckte, theraf Wårt och Rikens Canglie-Collegium, Riks-Archivum, Wårt Bibliothecque och alla trenne Academierne i Riket, hwar sitt Exemplar undfår: Försummar Boktryckaren thetta, böte Etthundra Dal. Silfwermynt: Och på thet förbrutelser emot thenna Wår Nådiga Förordning, må wederbörligen beifrade warda, skal thet icke allenast tilhöra Wår Justitiz Cancellen samt wederbörande Ombudsmän och Fiscaler, at therpå hafwa ett nogo inseende, samt befordra then brottslige til Daga näpst; Utan wele Wi ock tillåta, thet hwar och en af Wåre trogne undersätare må äga rättighet, at i sådan sak, som angår brott emot thenna Förordning, talan förra, hwilket altid bör ske på ordentligt sätt wid wederbörande Domstol, efter föregången Daga stämning, och Parterne å ömse sidor theras Daga Rättegångs förmoner så til gods njuta; Äge ock Domaren genast wid Rättegångens början at pröfwa, huruvida skal wara kan, at alla befintliga Exemplar af then öfwerklagade skriften måge til sakens slut under qwarstad och säkert förwar ställas: Warder skriften sluteligen för skadelig och förbuden ansedd, böra alla Exemplaren confisceras och förstöras. Finnes åter Käranden utan tilsäckerliga skal hafwa åtal gjordt, stånde han samma straff, som then anklagade bordt undergå, om han brottslig warit, och uprätte therjemte allan skada.

§. 5. Hwad Wi således i the trenne förstnämde §. §. i Nader tydeligen stadgat om thet, som i skrifwande och tryck bör ättas förbudt, må ingen utom thes bokstäfweliga innehåll på något sätt draga eller förtyda, utan bör alt hwad theremot icke klarligen strider, anses lofgifwit at skrifwa och trycka, på hwad språk eller uti hwad skrifart thet kan wara författadt, antingen uti Theologiska ämnen, Sedoläran, Historien, eller någon af the lärda Wetenskaper, angående then allmänna eller enskildte hushållningen, Collegiers och Ambetsmäns gjöromål, Societeter och Samsfund, Handel, Naringar, Slögder och Konster, hwarjehanda Upgifter och inrättningar, med mera sådant, som til Allmänhetens nytta och upplysning lända kan: Afwen som ock ingen förmenes utgifwa afhandlingar angående Rikens Allmänna Rätt och thertil hörige stycken, theruti en hwar, allenast skriften ej i någor måtto kränker the i 2:dra §. här ofwanföre nämde oryggelige grunder af Regements Författningen, må äga obehindrad frihet at uppgifwa sine tankar om alt, som Medborgares både rätt och skyldigheter rörer, samt til någon förbättring eller förekommande af skadelige följder tjena kan; hwilken frihet ock bör sträcka sig

sig till alla Lagar och författningar i gemen, som redan faststälte äro; eller hädanefter stadgade warda.

Ware och i lika måtto tillåtit, at skriva och trycka låta om Rikets förbindelser med andre Magter, samt fördel eller Skada af Aldre eller Nyare Förbund, eller therom gjorde Propositioner: I hwilket afseende jemväl alla med Främmande Magter slutne Afhandlingar måge få tryckas, dock ej någon del theraf, som hemlig wara bör; Mindre må thet förnekas at om andre folkslags Borgerliga författningar, theras fördelar, affigter, Handel och hushållning, styrcka och swaga, Lynne och Seder, bedrifter och mistag, antingen särskildt, eller jemnförelsewis, något afhandla och trycka låta.

§. 6. Under thenna Tryckfrihet kommer thennäst at begripas alla Skriftväxlingar, Species Facti, Handlingar, Protocoll, Dommar och Utslag, lika ehwad the til then förslutne tiden äro hörande eller hädanefter begynnas och fortsättjas, företes, föras och utfärdas både för, under och efter Rättegången wid Under-Domstolar, Hof- och Öfwer-Rätter, Collegier, Wäre Befallningshafwande, Konsistorier eller andre publique Wärd, samt utan åtskildnad af målens egenkap, antingen these äro Civile, Criminelle, Ecclesiastique eller eljest Religions stridigheter i mer eller mindre måtto rörande; Afwen och Aldre och Nyare Besvär och Förklaringar, Deductioner och Contra Deductioner, som til Wår Justitiæ Revision blifwit ingifne och ingifwas, jemte the i Wår Nedre Revision hållne Protocoll, lika med the Ambets Bref och Memorialer, hwilka ifrån Justitiæ Cancellarens Expedition redan blifwit utfärdade, eller framdeles kunna utfärdas: Dock at ej någon må belastas at utlösa och trycka mer af alt thetta, antingen in Extenso eller uti sammandrag såsom en Species Facti, än han thet sjelf åskar och för nödigt finner, och hwilket uppå anmälan therom, genast bör utlemnas til en hwar som sig therom anmäler, wid ansvar som uti nästföljande §. sägs: Men uti Brottmål, hwilka genom wänlig förlikning enskildte Personer emellan bilagde blifwit, må ingen utan Parternes bifall, så länge the ännu lefwa, thenne frihet nyttja; Afwen som i sak något, som rörer grofwa mindre kände misgärningar och syggelser, hädelser emot Gud och Werldslig Öfwerhet, leda och listiga påfund wid these och andre swäre Brottmål, Widspelsor och annat dylikt, skulle i Mansakningar eller Dommar insäta, bör sådant aldeles uteslutas.

§. 7. Emedan ett på Lag grundadt Votum icke behöfwer dölas, thet Utslaget intet annat är än Domarens röst: En rättwis Domare ej eller har at frukta för Meniskor, när han äger ett tryggt samwete, twärt om thet gläder honom, at hans orwöldughet blifwer känd, och therigenom hans heder ifrån mistankar och widriga omdömen tillika bewaras; Alltså at förekomma the flere slags Afwentyrliga fölgder af

obetänksamma omröstningar, sinne Wi theslikes i Råder för godt, thet måge the, under en ej mindre onödig än skadelig tyfthet nu mer icke längre hållas; Swarföre, eho som sig anmäler, ehwad han har del i saken eller ej, at uti mål, hwar som hållt votering förwarit, wilja låta trycka äldre och nyare omröstnings Protocoll, må the så snart Dom eller Utslag i saken fallit, genast emot-lösen utgifwas, så wid hwart och ett Votum, then voterandes hela namn bör tillika tydeligen utsättas, antingen thet är wid Under-Domstolarne, eller Hof- och Öfwer-Råtterne, Collegierne, Executions-Säten, Conkistorierne, eller andre Publique Wärf, och thet wid förlust af Ambetet för then som thetta wägrar, eller sig i någor måtto häremot sätter; Kommandes i följe här af tyfthets Eden at hädanefter i theenna del jemtas och rättas.

§. 8. Med Herrar Rikens Råds egne Voteringar, förutan i the mål, som hemlige Ministerielle Wänder angå, så ock med Betänkanden och Förklaringar öfwer the ansökningar eller beswår, som hos Rikens Ständer anmälas skola, eller anmäla blifwit, ware, på enahanda grund och sätt, som i föregående §. omformåles, Lag samma.

§. 9. Jemte Rättegångs och andre ofwannämde Handlingar skal thet ock stå hwar och en Part fritt, som haswer någon sak eller något annat thes rättighet rörande mål uti hwad Domstol eller Publick Wärf thet wara må, såsom ock in för Öf Sjelfwe, Rikens Ständer, theras Deputationer och Utskott, til at theröfwer låta trycka en Berättelse eller så kallad Species Facti, med the therut hörande Handlingar, som han för sig nödigt pröswar: Doct at han härutinnan håller sig wid sanningen, så kært honom wara må at undwika thet answar, som Lag förmår.

§. 10. Uttermera warder Tryckning tillåten af alla the Domar och Utslag, Resolutioner, Rescripter, Instructioner, Constitutioner, Reglementer och Privilegier, med mera dyligt af hwad art och beskaffenhet the wara måge, som för thetta års utgångne, och än widare utgå ifrån Wår Råd-Cammare och Canslie Departemens eller Expeditioner, samt Wåre och Rikens Hof- och Öfwer-Rätter och Collegier tillika med the ras och andre Ambetsmäns Ambets Bref; Hit höra ock alla Societeters och Wårks samt enskildte Personers Memorialer, Ansökningar, Projecter och Förslag, Betänkande, Beswår, med Utslag och Swar therå, såsom ock alla Ambetsmäns bewisliga så Laglige som olaglige giöromål och förrättningar, med hwad sig therwid tildragit, nyttigt eller skadeligt. Och bör til then ändan uti alla Archiver fri tilgång lemnas, at sådane Handlingar så in Loco affkrifwa eller i bewittnad affkrift utbekomma; Och thet wid answar til giörandes, som uti 7. §. af theenna Förordning stadgadt är.

§. 11. Alla Riksdags Relationer ifrån hwad ort och ställe the än blifwit för thetta utfärdade, måge också få tryckas, af hwem som helst sig thertil anmäler, dock at hwad theruti omförmåles, som under Operation eller Afhandling med och på främmande orter hemlighet kräfwet, ej må utleswereras och allmänt göras. The Riksdags Relationer åter, som framdeles komma at afgifwas, wile Wi Nådige försorg thesom hafwa, at the på lika sätt måge genom trycket utkomma, i så god tid, innan hwarje härefter infallande Riksdags början, at en och hwar må äga tillfälle, ej mindre at om tillståndet i Riket göra sig i möjligaste måtto underrättad, än at sedermera medelst nödige erindringar samt nyttige förslager och upgifter kunna til Allmänt wäl thesto lättare bidraga: Swarförutan the Memorialer och Dictamina ad Protocollum, som til Riksfens Ständer ingifwas, jemwål fritt måge tryckas af hwem thet helst äskar. Afwenledes tillåtes at trycka Deputationernes Betänkande med theras Protocoller och voteringar, på sätt som 7. §. förmår, dock ej förr än Betänkanden til Plena äro ingifne. Och som Regerings sätet fordrar, at alt blifwer lagligen afgjort, och at alle Wåre trogne undersåtare må warda öfwerlygade om theras Fullmäktiges redelige upförande, wid Riksdagarne; Så lemnas frihet at trycka alla Ständens Protocoll och Voteringar på förenämnde sätt, hwilket äfwen ware sagt om alt hwad ifrån Secrete-Utskottet til Plena inkommer, jemwål och Wåre egne til Riksfens Ständer ingifne Nådige Propositioner, som ej innehåller något hwad hemligt wara bör.

§. 12. En sanfärdig Historia om framfarne Konungar och Regenter samt theras Ministrer, har både i äldre och senare tider hos the mästa folkslag warit högt aktad, såsom närmast ledande til wigtiga föremål, at meddela the Regerande Herrar och Personer tänkwardige efterdomen af wisliga och lofwärda bedrifter, men theremot högstnödiga warningar emot förhastade, obetänkte, illfundige eller ock grymme och neslige rådslag och gårningar, såsom ock at the lydande kunna af förriga Regements händelser, the them tilståndige skyldigheter, fri- och rättigheter, samt Allmän och enskildt säkerhet thesto bättre efterkomma, känna, förstå, wärda och förswara. Nu på thet uti sådana Historiske arbeten ej något saknas måtte, som til theras fullständighet tjena kan, wile Wi jemwål i anseende til them utsträcka friheten i pennor och Tryck så långt, at alla the synnerliga dels hemlige, dels mer bekante händelser eller bekante Anecdoter, hwilka under framfarne Regeringar, så här i Riket som annorstädes sig tildragit, måge tillika med Politiska Reflektioner öfwer the samma få allmänna göras.

§. 13. I öfrigit wile Wi i Nåder härmed än ytterligare förklara, at som thet blesw för widlystigt at alla förefallande ämnen, mål och ärender så noga utsätta, är Wår Nådige wilje och Befallning, thet
samte

samtelige Wåre trogne undersåtare måge åga och nyttja en fullkomlig och obehindrad frihet, at uti Trycket allmänt kunnogt göra alt hwad som genom the tvenne första S. S. eller eljest uti thesse Wår Nådige Förordning icke finnes uttryckeligen förbudt, och at ännu mindre något, som öfwer alla här frammanföre utmärkte tillåtelige mål och åreuder kan blifwa anmärkt, påmint eller eljest reflektions-wis i dags ljuset framlagt, någonstän må under förewändning at innebära tadel, Klander eller Critique, förkastas, eller ifrån Trycket uteslängas.

S. 14. Och på thet Wåre trogne undersåtare framgent må om thesse utfatade Skrif- och Tryckfrihets oswikeliga bestånd åga all the fullkomliga tryckfrihet som en oryggelig Grundlag medförer, finne Wi godt härmed förklora, thet ingen ehö han wara må, wid Wår Konungsliga Gnåde skal sig understå, någon then ringaste förtydning eller inskränkning af thetta Wårt Nådige Förordnande tillstyrka, mindre at af egen myndighet til en sådan inskränkning i mer eller mindre måtto, försök göra, samt at Wi icke ens Sjelfwe wile tillåta någon then minsta ändring, rubbning eller förklaring, som til Skrif- och Tryckfrihetens inskränkning leda kan.

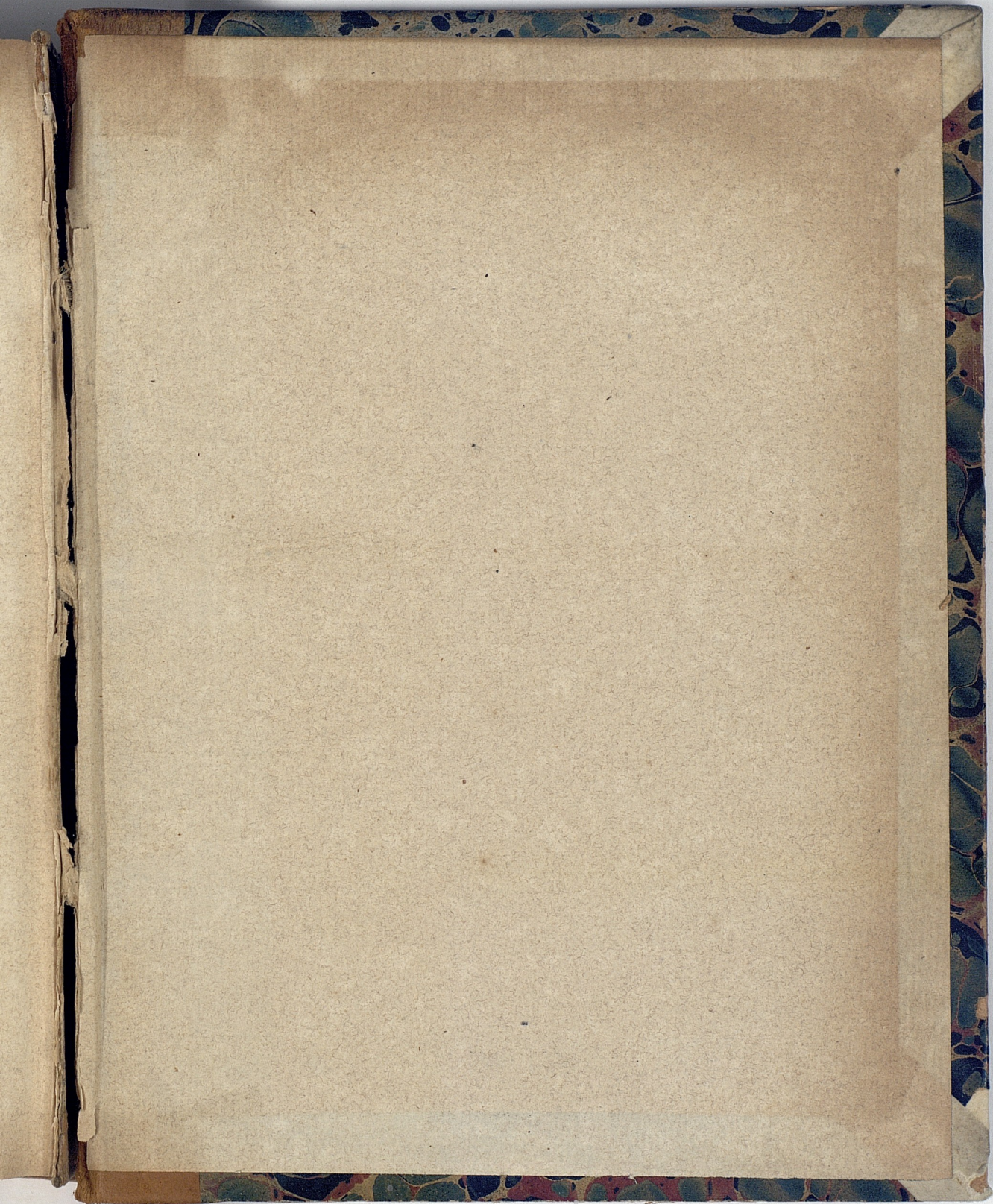
S. 15. The uti thessa Wår Nådige Förordning utfatte Bötter Kamra at delas til Tressiftes.

Thet alle, som wederbör, hafwe sig hörsammeligen at efterrätta. Til yttermera wiho hafwe Wi thetta med Egen Hand underskrifwit, och med Wårt Kongl. Sigill bekräfta låtit. Stockholm i Nåd-
Sammaren then 2. Decembr. 1766.

ADOLPH FRIEDRICH.

(L. S.)

Joh. v. Heland.

www.books2ebooks.eu